

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФІЇ, ІСТОРІЇ ТА ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ І ТУРИЗМУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 4 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

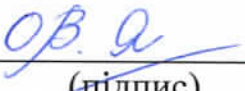
Освітньої програми:	Туризм
Рівня вищої освіти:	другого (магістерського)
за спеціальністю:	242 Туризм
галузі знань:	24 Сфера обслуговування

Рівне – 2022 рік

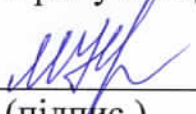
Робоча програма освітнього компоненту «Виробнича практика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньою програмою «Туризм» зі спеціальності «242 Туризм» галузі знань 24 Сфера обслуговування

Розробник: кандидат історичних наук, доцент Миронець Ніна Ростиславівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри географії і туризму
Протокол №1 від «01» вересня 2022 року

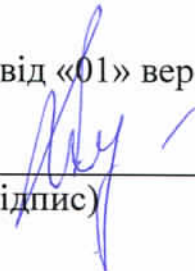
Завідувач кафедри доц. Яроменко О. В.
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Туризм»

Гарант доц. Миронець Н.Р.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету географії, історії та туризму

Протокол №1 від «01» вересня 2022 року

Голова доц. Романів А. С.
(підпис)

© Миронець Н.Р., 2022

© ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука», 2022

1.Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування	обов’язковий компонент освітньої програми	
Загальна кількість годин – 180	Спеціальність: 242 Туризм	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	-	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		180 год.	180 год.
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання освітнього компоненту

Робоча програма з освітнього компоненту «Виробнича практика» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 242 Туризм за галуззю знань 24 Сфера обслуговування.

Мета дисципліни: оволодіння сучасними методами і формами організації виробничої діяльності і управління підприємств в сфері індустрії туризму на базі одержаних теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, набуття професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретних ситуацій, що складаються на підприємствах в сучасних умовах.

Завданням практики є отримання студентами комплексу професійних компетенцій щодо адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію сучасного передового досвіду організації підприємницької діяльності в сфері туризму до умов функціонування конкретного підприємства. До конкретних **завдань** практики належать:

- поглиблення теоретичних знань та набуття практичних умінь шляхом вивчення досвіду роботи установи;
- адаптація студентів до реальних умов виробничої діяльності та створення можливостей для майбутнього працевлаштування;
- послідовне знайомство зі структурою та управлінням у закладах та підприємствах сфери туризму;
- ознайомлення із функціональними обов'язками керівників та спеціалістів різних рівнів управління, аналіз взаємовідносин апарату управління та робітників;
- оволодіння сучасними управлінськими технологіями, механізмами і формами організації управління у сфері гостинності;
- ознайомлення із показниками фінансово-економічної діяльності підприємства.
- ознайомлення з планово економічною роботою на підприємстві, вивчення системи основних економічних показників діяльності підприємства;
- проведення характеристики організаційної структури підприємства і організації управлінської роботи;
- дослідження конкурентного статусу підприємства, оцінка сильних та слабких сторін турфірми чи готелю.

Під час проходження «Виробничої практики» на підприємствах, організаціях чи установах, діяльність яких спрямованих на організацію туристичного обслуговування, чи управління в сфері туризму, здобувачі вищої освіти, майбутні фахівці з туризму, набувають таких **загальних (ЗК) та спеціальних (фахових) компетентностей (СК):**

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

Пройшовши виробничу практику студенти повинні мати такі **програмні результати навчання:**

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН7. Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях.

3. Програма практики

Тема 1. Дослідження діяльності підприємства. Знайомство студента з керівником практики від підприємства, правилами внутрішнього розпорядку і своїм графіком виходу на роботу. Проходження інструктажу з протипожежної безпеки і техніки безпеки. На період проходження практики студентом, відділ кадрів підприємства створює наказ, в якому закріплюється керівник від бази практики.

Тема 2. Вивчення організаційної структури підприємства. Характеристика підприємства за такими пунктами: форма власності, статус підприємства за розміром; організаційно-правова форма; установчі документи (статут та інші); ліцензія на право здійснення даного виду діяльності; організаційна структура підприємства включаючи структуру підрозділів; матеріально-технічна база підприємства; кадрове забезпечення підприємства.

Тема 3. Вивчення організації управління персоналом. Вивчення механізму управління фірмою: характеристика зовнішньої організації; управлінське дослідження внутрішнього середовища організації; вивчення партнерських зв'язків на основі договорів, які підписані; організація планової роботи, ознайомлення з формами планування, розробкою і реалізацією бізнес-планів, звітної інформації. Кадровий менеджмент організації: аналіз складу, структури, руху персоналу, кваліфікація, підготовка та перепідготовка, просування по роботі, стимулювання праці персоналу.

Тема 4. Вивчення процесу виробництва на підприємстві. Вивчення діяльності підприємства з надання послуг: перелік послуг, основних та додаткових; клієнтура фірми, її склад, сегментація за метою поїздок, стійкість клієнтури, потенційні можливості її розширення; обсяги продажів та динаміка у вартісному варіанті: за часом, сезонами, регіонами; канали реалізації; аналіз конкурентів; аналіз організації діяльності з фірмами - партнерами.

Тема 5. Залучення практиканта до роботи на одному з напрямків діяльності підприємства. Закріплення за практикантом певних функціональних обов'язків та напрямку діяльності на підприємстві. Ознайомлення студента з своїми функціональними обов'язками та видом діяльності на підприємстві. Безпосередня участь студента у виробничій діяльності підприємства під керівництвом досвідченого менеджера (залежить від типу підприємства, чи установи, де студент проходить практику. Зокрема, в туристичному агентстві студент може бути задіяний в реалізації турів за одним, чи кількома напрямками, в закладах гостинності – задіяний в роботі однієї із служб готельно-ресторанного комплексу, в державних установах, що регулюють туристичну діяльність в регіоні – допомагати в організації туристичної діяльності на певній території).

Тема 6. Визначення шляхів підвищення ефективності комерційної діяльності підприємства. Загальна характеристика суті пропозиції (нововведення, що пропонується здійснити). Обґрунтування доцільності застосування пропозиції (нововведення) та очікувані результати від її реалізації, в тому числі розрахунок економічного ефекту (за можливості). Стан готовності підприємства до введення пропозиції (нововведення). План організаційно-економічних заходів, необхідних для впровадження даної пропозиції

4. Структура навчальної практики

5.

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
1	Дослідження діяльності підприємства	20
2	Вивчення організаційної структури підприємства	20
3	Вивчення організації управління персоналом,	20
4	Вивчення процесу виробництва на підприємстві	30
5	Залучення практиканта до роботи на одному з напрямків діяльності підприємства.	60
6	Визначення шляхів підвищення ефективності комерційної діяльності підприємства.	30
	Усього годин	180

5. Завдання для опрацювання під час проведення практики

Назва теми	Зміст завдання	Форми контролю	Література	Кількість балів
Тема 1. Дослідження діяльності підприємства	Ознайомитись з підприємством, керівником практики на підприємстві, правилами внутрішнього розпорядку і своїм графіком виходу на роботу. Проходження інструктажу з протипожежної безпеки і техніки безпеки. Коротка характеристика підприємства: назва, розміщення, основні види діяльності, клієнтура тощо.	Звіт практики, публічний захист звіту	[4,5,7,14,16,17, 24,25]	6
Тема 2. Вивчення організаційної структури підприємства	Характеристика підприємства за такими пунктами: форма власності, статус підприємства за розміром; організаційно-правова форма; установчі документи (статут та інші); ліцензія на право здійснення даного виду діяльності; організаційна структура підприємства включаючи структуру підрозділів; матеріально-технічна база підприємства; кадрове забезпечення підприємства.	Звіт практики, публічний захист звіту	[4,5,7-10,14,16, 17,21,24,25]	6
Тема 3. Вивчення організації управління персоналом	Характеристика основних функцій та методів управління підприємством. Аналіз організаційної структури управління підприємством.	Звіт практики, публічний захист звіту	[4,5,7-10,14,16, 17,21,24,25]	6

	Характеристика спеціальних функцій управління на підприємстві. Характеристика управління кадрами на підприємстві. Характеристика процесу управління на підприємстві			
Тема 4. Вивчення процесу виробництва на підприємстві	Вивчення процесу організації туристичних подорожей (програм перебування туристів в Україні та за її межами). Вивчення процесів, що забезпечують ефективну діяльність туристичного підприємства. Оволодіння практичними навиками організації туристичних подорожей. Аналіз виконання програми розвитку підприємства з туристичного обслуговування за кілька останніх років та прогнозування обсягу пропозиції послуг підприємства. Характеристика системи маркетингу підприємства та ефективності маркетингової діяльності	Звіт практики, публічний захист звіту	[4,5,6, 9,10,13, 14,15,16, 17,21, 23,24,25]	6
Тема 5. Залучення практиканта до роботи на одному з напрямків діяльності підприємства.	Закріплення за практикантом певних функціональних обов'язків та напрямку діяльності на підприємстві. Ознайомлення студента з своїми функціональними обов'язками та видом діяльності на підприємстві. Безпосередня участь студента у виробничій діяльності підприємства під керівництвом досвідченого менеджера (залежить від типу підприємства, чи установи, де студент проходить практику. Зокрема, в туристичному агентстві студент може бути задіяний в реалізації турів за одним, чи кількома напрямками, в закладах гостинності – задіяний в роботі однієї із служб готельно-ресторанного комплексу, в державних установах, що регулюють туристичну діяльність в регіоні – допомагати в організації туристичної діяльності на певній території).	Звіт практики, публічний захист звіту	[1,3,4,5,6,9,10, 13-20,23-27]	30

Тема 6. Визначення шляхів підвищення ефективності комерційної діяльності підприємства	Загальна характеристика суті пропозиції (нововведення, що пропонується здійснити). Обґрунтування доцільності застосування пропозиції (нововведення) та очікувані результати від її реалізації, в тому числі розрахунок економічного ефекту (за можливості). Стан готовності підприємства до введення пропозиції (нововведення). План організаційно-економічних заходів, необхідних для впровадження даної пропозиції	Звіт практики, публічний захист звіту	[4,6-8,10,14, 17,25-27]	6
--	--	---------------------------------------	-------------------------	---

6. Методи проведення виробничої практики

Виробнича практика проходить на підприємствах індустрії туризму з якими укладені угоди на проходження практики. Магістрантами також можливе проходження практики в органах державного управління, в тому числі в ОТГ, за умов наявності в них структурних підрозділів, що відповідають за розвиток туристичної діяльності в межах певної території. Навчально-методичне керівництво практикою, а також контроль за виконанням робочої програми практики здійснюють керівники практики (від кафедри та від бази практики). Під час проходження за студентами здійснюється поточний та підсумковий контроль виконання окремих завдань, розділів і всієї програми практики в цілому.

У щоденнику записуються основні короткі відомості у календарному порядку про виконану роботу, її обсяги, теми і терміни проведення занять, бесід і екскурсій.

Підсумковим контролем є залік з навчальної практики у вигляді захисту звіту, під час якого перевіряються набуті знання і вміння.

Будь-які порушення під час проходження виробничої практики (техніки безпеки, трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку, у побуті тощо) фіксуються керівником практики.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практики та поставлених перед ним індивідуальних завдань.

Письмовий звіт разом зі щоденником подається на рецензування керівнику практики від кафедри.

Звіт захищається студентом з диференційованою оцінкою в комісії, призначеній завідувачем кафедри.

7. Методи контролю

Документом, що відображає проходження студентами програми практики і якість виконаної роботи є звіт з практики. Основою для написання звіту є записи у робочому зошиті та щоденнику, документація, яку отримав студент для ознайомлення в межах певних туристичних дестинацій. Звіт може бути представлений у надрукованому вигляді або написаний від руки на стандартному папері формату А4 (210 x 297 мм). При організації групових подорожей керівник практики, як правило, розподіляє групу на бригади, кожна з яких здає один груповий звіт. За кожним студентом в бригаді може бути закріплено написання одного чи кількох розділів.

В кінці практики керівник проводить публічний захист практики та виставляє оцінку та бали за 100-бальною шкалою.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання						Публічний захист звіту	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
6	6	6	6	30	6	40	100

9. Шкала та критерії оцінювання практики: національна та ECTS

Критерії оцінювання практики	Кількість набраних балів	За 5-ти бальною шкалою	за ECTS	Рівень компетентності
Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту глибоко обґрунтовані і логічні; звіт має якісне оформлення; під час захисту звіту студент аргументовано доводить набуття ним практичних навичок, передбачених програмою практики	90...100	5	A	Високий (творчий)
Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту достатньо обґрунтовані; незначне порушення послідовності; прийнятне зовнішнє оформлення; захист звіту дозволяє виявити наявність необхідних практичних умінь, передбачених програмою практики	82...89	4	B	Достатній (конструктивно-варіативний)
Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; але має незначні недоліки, основні положення звіту обґрунтовані; задовільне зовнішнє оформлення звіту; захист звіту дозволяє виявити наявність практичних умінь, передбачених програмою практики, незначні недоліки, які при цьому спостерігаються, студент виправляє сам	74...81		C	
Студент повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми, але має недоліки за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; задовільна якість оформлення звіту; захист звіту з незначними недоліками, які студент усуває з допомогою викладача	64...73	3	D	Середній (репродуктивний)
Студент повністю виконав програму практики; звіт має недоліки за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; якість зовнішнього оформлення звіту задовільна; захист звіту не дозволяє в повній мірі виявити практичні навички, передбачені програмою практики	60...63		E	
Студент виконав більше 50% програми практики; звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; якість зовнішнього оформлення звіту задовільна; захист звіту показує, що студент не набув достатніх практичних навичок, передбачених програмою практики	35...59	2	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)
Студент виконав менше 50% програми практики і представив звіт незадовільного змісту і якості оформлення; захист звіту показує відсутність практичних навичок, передбачених програмою практики	1...34		F	

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення виробничої практики включає:

1. Миронець Н.Р., Романів А.С. Методичні вказівки з організації, проведення та підведення підсумків Виробничої практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньою програмою «Туризм» денної та заочної форм навчання. ПВНЗ «Рівне: МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука», Рівне. 2021. 42 с.
2. Методичні рекомендації для проходження «Виробничої практики» на навчальній платформі moodle.

11.Рекомендована література

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія районування: монографія. К.: вид.-полігр. центр "Київський університет", 2001. 395 с.
2. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії: словник. К.: Палітра, 1998. 130 с.
3. Ведмідь Н. І. Організація дозвілля туристів : навч. посіб. / Н. І. Ведмідь, С. В. Мельниченко. – Київ : КНТЕУ, 2008. – 85 с.
4. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності, [текст] навч. посіб. / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов - Київ: «Центр учбової літератури», 2013. - 178 с
5. Герасименко В.Г., Галасюк С.С. Організація надання туристичних послуг : навчальний посібник. – Одеса : Атлант, 2014. – 242 с.
6. Глушкова Т. С., Козлюк О. О. Формування нового регіонального туристичного продукту (на прикладі Рівненської області). Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів: Праці всеукр. наук.-практ. конф. (Рівне, 3 квіт. 2020). Рівне, 2020. С. 137–140.
7. Городня Т.А. Економіка туризму: теорія і практика [Текст] : навч. посіб. / Т. А. Городня, А. Ф. Щербак. - К. : Кондор, 2012. - 435 с.
8. Економіка туризму [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. С. Камушков [та ін.] ; Запоріж. нац. техн. ун-т. - Запоріжжя ; Д. : АкцентПП, 2012. - 192 с.
9. Іванова О.М. Управління інформаційними потоками туристичних підприємств [Текст] : монографія / О. М. Іванова. - Суми : Університетська книга, 2016. - 200 с.
- 10.Кулешова Н.В. Маркетингова стратегія туристичного підприємства: моделі формування та оцінювання [Текст] : монографія / Кулешова Н. В., Полякова О. Ю. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 219 с.
- 11.Кушнірук Ю.С. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни "Рекреаційна географія" для студентів напряму

- підготовки 6.140103 "Туризм". Рівне: НУВГП, 2015. 16 с.
12. Кушнірук Ю.С. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни "Рекреалогія" для студентів напряму підготовки 6.140103 "Туризм". Рівне: НУВГП, 2013. 20 с.
 13. Любіцева О.О. Методика розробки турів : навч. посіб. - Київ: Альтерпрес, 2003. - 104 с
 14. Матвієнко, А.Т. Технологія та організація туристичної діяльності: Навч. посібник / А.Т. Матвієнко, В.Г. Цись. – К.: Кондор, 2015. – 120 с
 15. Михайличенко Г.І. Практика організації туристичних подорожей. /Г.І. Михайличенко. Київ, 2003
 16. Організація туризму [Текст] : навч. посіб. / [Л. М. Алексеєнко та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. Я. Брича ; Терноп. нац. екон. ун-т. -Тернопіль : ТНЕУ, 2014. - 447 с.
 17. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Поколюдна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. –Х.: ХНАМГ, 2008. – 541 с.
 18. Романів А.С. Комбіновані туристичні подорожі Європою на власному автотранспорті як різновид бекпекінгу. Географія та туризм: науково-практичний збірник. Випуск 54. – Київ, 2019. – С. 10-17
 19. Романів А.С., Барановська А. О. Територіальна структура готельного господарства Рівненщини Туризм: наука, освіта, практика. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 50-ої річниці створення Рівненського відділу Українського географічного товариства у Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне, 24-25 квітня 2020 р.) / редкол.: В.С. Мошинський, Н.Б. Савіна, М.О. Клименко, С.І. Коротун та ін. – Рівне: НУВГП, 2020. С. 200-205
 20. Романів А.С., Миронець Н.Р., Герасимчук Ж.М. Страхування активних та екстремальних видів туризму в Україні: сучасний стан і перспективи. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. збірник наукових праць 2021 Випуск 1 (147). С. 45-52
 21. Трусова Т.С. Аналіз макрооточення туристичних підприємств: політико-правовий аспект. Вісник Донецького інституту туристичного бізнесу, серія «Економіка, організація та управління підприємствами туристичної індустрії та туристичної галузі в цілому». 2013. №17. С. 257–262.
 22. Федорченко В.К., Мініч І.М. Туристський словник-довідник: навч. посіб. К.: Дніпро, 2000. 160 с.
 23. Фінансове та обліково-аналітичне забезпечення діяльності туристичних підприємств [Текст] : монографія / [Атаманчук З. А. та ін] ; [редкол.: Гелей Л. О., Атаманчук З. А.]. - Львів : Растр-7, 2016. - 171 с.

- 24.Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії: навчальний посібник. - Київ: Атіка, 2006. - 254 с.
- 25.Ящишина І. В. Організація підприємницької діяльності в туризмі [Текст] : навч.-метод. посіб. / Ящишина І. В. ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Екон. ф-т, Каф. туризму та екон. теорії. - Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І. : Абетка, 2015. - 117 с.
- 26.Myronets N. Organization of Children's Tourism: Problems and Ways to Solve it / N. Myronets, T. Hlushkova, V. Shkirynets. // ZESZYTY NAUKOWE. – 2020. – С. 42–59.
- 27.Myronets N., Romaniv A. Adventure tourism in Ukraine: current trends and directions of the European experience implementation. European Science. Scientific journal. European institute of further education. Issue 1/ 2021. P. 163-168

12.Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 28.Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 29.Закон України «Про Туризм» [Електронний ресурс] – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
- 30.Закон України «Про курорти» від 05.10.2000 № 2026-III [Електронний ресурс] – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>
- 31.Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
- 32.Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку та інвестиційної привабливості України» від 13.07.2016 № 1460-VIII [Електронний ресурс] – URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1460-19>
- 33.Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] – URL: <http://www.me.gov.ua>
- 34.Онлайн журнал "Відкривай Україну" [Електронний ресурс] – URL: <http://www.discoverukraine.com.ua>
- 35.Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>